

[Marianne Jelved]

For Det Radikale Venstre har det været et politisk ønske at forandre forskellige samfundsindretninger, bl.a. således at børnene og familierne og i øvrigt den enkelte borger får bedre muligheder for at få indflydelse på hverdagen. Det er, fordi vi ønsker en gennemgribende demokratisering af det danske samfund, og et af midlerne er decentralisering, uddelegering af kompetence og ansvar, det er forenkling, det er mål- og rammestyring og dermed reel brugerindflydelse, f.eks. i vores institutioner.

Ét er at tale om decentralisering, når vi taler på papirsprog, noget andet er, når vi står i situationen og skal føre det ud i livet, så bliver forandringerne virkelig synlige, og så er det, bekymringerne åbenbart opstår.

I 7-punkts-programmet står der, og jeg citerer fra bemærkningerne til B 109, 1986-87:

»Det bør forsøges at give forældrene større indflydelse på og derved også større medansvar for, hvad der sker på deres barns skole. Også eleverne må i højere grad inddrages i beslutningerne om skolens dagligdag.«

Ændringerne i folkeskolens styrelse drejer sig netop om disse mål. Kommunalbestyrelsen skal angive mål og rammer; det er vigtigt at understrege det, så skolebestyrelsen får nogle rammer og nogle reelle handlemuligheder. Og skolebestyrelsen består altså af forældre, elever og medarbejdere, og det er den skolebestyrelse, det er den treenighed, der skal forme principperne for skolens hverdag inden for de nævnte rammer.

Skolebestyrelsen har brug for råd, ideer, argumenter osv. fra medarbejderne på skolen, derom hersker der ingen tvivl.

Lærerrådene erstattes af pædagogiske råd, der er rådgivende, og som gennem repræsentation i skolebestyrelsen er med til at fastlægge principperne. Det pædagogiske råd kan udtale sig om alt vedrørende skolens arbejde og hverdag.

Grundloven er faktisk ikke ophævet med det forslag, der ligger her.

Når der er ønske om forenkling af lovgivningen, betyder det også, at man ikke har i sinde herindefra at nedfælde alt i paragraffer, det ved vi i Det Radikale Venstre. Vi bliver nødt til at begynde at tro lidt på den almindelige sunde fornuft, og at folk kan selv. Det er ikke sådan, at fordi noget ikke står i en paragraf, er det også forbudt. Man skulle næsten tro, det var sådan, efter den debat her.

Man har tidligere vedrørende problemet stemmeret haft det sådan, at lærerrådet indstiller til skolenævnet, og så er det skolenævnet, der træffer beslutningen, siger ja eller nej.

Men lærerrådet er jo ikke principielt for skolenævnets beslutninger. Det er en totalt anden situation at skulle finde løsninger, som alle kan samles om, sammen med andre parter, fordi man ved, at man på et givet tidspunkt vil komme i den situation, at man skal stå til regnskab for den beslutning, der er truffet.

Det er det ansvar, som styrker lærernes position og indflydelse på skolen. Derfor er stemmeretten noget væsentligt, og derfor er lærernes indflydelse ikke formindsket ved det lovforslag, der foreligger. Tværtimod sidder lærere, forældre og elever som ligeværdige parter og har fælles ansvar for løsning af opgaverne.

Kommunalbestyrelsen har det pædagogiske tilsyn og skal føre tilsyn med, at skolerne handler inden for lovens rammer og inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastlagt. Det betyder, at man ikke kan få tusind frie skoler, som fru Pia Dahl gerne vil have. Det lader sig ikke gøre med det lovforslag, der ligger her.

Men man kan få en hel masse folkeskoler, som har nogle fælles målsætninger og rammer, som er fastlagt herindefra, og som har et vist råderum og kan få et lokalt særpræg; det er god dansk tradition, og det har vi i øvrigt også i dag.

Nu bliver mulighederne lidt større, og beslutningsprocessen bliver en lidt anden. Bag ønsket om lokalt kulturcenter og lokalsamfundets inddragelse i skolens hverdag – også i undervisningstiden – ligger ønsket om at give de lokale traditioner og borgere mulighed for at præge det, der er deres samlingspunkt, nemlig den lokale folkeskole.

Skolens ledere er som bekendt ansat til at lede skolen og have ansvar over for kommunalbestyrelse og skolebestyrelse. Det gælder også i dag. Med decentralisering følger et større kompetenceansvar – det ligger i sagens natur – ligesom der skal være en klar opgavefordeling.

Decentralisering betyder, at nogle får et større ansvar. I dette tilfælde er det skolebestyrelsen og skolelederen, der får det, og det vil sige, at den indflydelse, som læreren har haft hidtil igennem lærerrådet, flyttes over i skolebestyrelsen, hvor lærerne også er repræsenteret, og dermed er der ikke svækket spor omkring det, men ansvaret er klart placeret i skolebestyrelsen.